

George Dumitru

Dumnezeu nu este o carte

O abordare istorico-critică a creștinismului

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMITRU, GEORGE

Dumnezeu nu este o carte / George Dumitru. -

București : Smart Publishing, 2019

ISBN 978-606-8956-70-1

2

Redactarea și corectura textului aparțin exclusiv autorului.

Smart Publishing nu își asumă răspunderea
pentru punctul de vedere al autorului.

Copyright © 2019 George Dumitru
Toate drepturile rezervate.

Copyright © 2019 Smart Publishing

Tehnoredactor: Liviu Stoica

ISBN 978-606-8956-70-1

București 2019

Cuprins

Prolog.....	9
1. Religia, calea către Dumnezeu?	23
1.1 Religia adevărată – doar un simplu accident geografic?	23
1.2 Dorința de cunoaștere, un fruct interzis?	28
1.3 Rădăcina fenomenului religios: frica.....	33
1.4 Un Dumnezeu misterios... ..	37
1.5 Ordinea divină trebuie păstrată.....	43
2. Biblia, cuvântul lui Dumnezeu?	47
2.1 Inspirația Scripturilor	47
2.2 Formarea canonului biblic	57
2.3 Argumentul circular în sprijinul inspirației Scripturii	65
2.4 Principiul „Sola Scriptura“ și alte prejudecăți în legătură cu Biblia	72
2.5 Când lucrurile se complică	83
3. Biblia sub lupă: de ce nu este ceea ce pretinde a fi	89
3.1 Copierea scrierilor creștine	91
3.2 Complicații în cunoașterea textului inițial.....	95
3.3 Contextul teologic al transmiterii textelor scripturii	97
3.4 Transformări ale evangheliilor și epistolelor în primele două secole.....	102
3.5 Concluzii.....	110

4. Evoluția lui Yahweh: de la origini mitologice la „Dumnezeul iubirii“	116
4.1 Yahweh, zeul muntelui sacru	116
4.2 Yahweh, zeul vremii.....	119
4.3 Yahweh, zeul războiului.....	121
4.4 Originea mitologică a lui Yahweh	125
4.5 Ashera, soția lui Yahweh	132
4.6 Yahweh, un Dumnezeu gelos, mânios și... iubitor	136
5. Yeshua din Nazaret: un Gandhi al iudeilor sau fiul lui Yahweh?	147
5.1 Un fiu de Dumnezeu ignorat de istorici.....	147
5.2 Evangheliile – telefonul fără fir al informațiilor despre Isus	152
5.3 Falsuri în evanghelii – când a minți este spre slava lui Dumnezeu.....	156
5.4 Adeverata misiune a lui Isus – apocalipticismul	164
5.5 Minunile lui Isus și profețiile mesianice – fapte istorice sau farse istorice?	171
5.6 Etică îndoielnică la Isus.....	185
5.7 De ce a murit Isus?.....	191
5.8. „Adevărat a înviat“?	201
5.9. În loc de concluzii: cine a fost totuși Isus din Nazaret?.....	228
6. Înlănțuit în dogme – o viață confiscată	237
6.1 Trinitatea.....	251
6.2 Natura dublă a lui Isus	255
6.3 Crucea – un Dumnezeu care dorește sânge	265
6.4 Păcatul – o invenție genială a religiei	279
6.5 Dogmatizarea celibatului.....	295
6.6 Iadul și purgatoriul – sadism teologic la superlativ	299
7. Biblia și problema suferinței	305
7.1 Suferința ca rezultat al mâniei divine	309
7.2. Suferința ca mijloc pentru mântuire	319
7.3 Suferința în Iov și Ecclesiastul – un non-sens de proporții cosmice	325

7.4 Un alt „răspuns“ biblic la problema suferinței: apocalipticismul.....	340
7.5 „Dogma“ liberului arbitru.....	350
7.6 Concluzii: când răspunsul Bibliei la problema suferinței este de fapt o întrebare	355
8. Și totuși... Biblia este o capodoperă	360
8.1 Geneza ca mit.....	365
8.2. Tora ca proto-știință.....	386
8.3. Monoteismul – secretul supraviețuirii lui Yahweh	401
8.4. Nevi' im – când Dumnezeu tace, vorbesc profeții	416
8.5 Ketuvim – când Dumnezeu însuși se naște din nou.....	424
Epilog.....	435
Mulțumiri.....	449
Note.....	453

Responsă gândească „out of the box”² care nu disprețuiesc logica și rațiunea ca instrumente de investigare a realității, care nu definesc lumea în mod exclusiv prin prisma tiparelor și lozincilor religioase moștenite de la părinți. În definitiv și la urma urmei, cartea mea este concepută ca un sprijin intelectual pentru toți aceia cărora nu le este frică să gândească autonom, dincolo de ceea ce spune „profetul” de serviciu sau pastorul bisericii, și pentru acei tineri sau mai puțini tineri care sunt pe deplin de acord că zicala „crede și nu cerceta” este una medievală, complet depășită în lumea în care trăim. Sper ca parcurgerea acestei cărți să se constituie într-o surpriză uriașă pentru mulți care, deși sunt de părere că religia sau interpretarea lor teologică a sfintelor scripturi este net superioară multor altor interpretări, sunt dispuși măcar să asculte cu răbdare argumentele prezentate aici și să vadă dacă ele stau în picioare sau nu.

1

Religia, calea către Dumnezeu?

1.1 Religia adevărată – doar un simplu accident geografic?

Încă de când eram un adolescent, meditam uneori la incredibilul noroc care dăduse peste mine prin faptul că mă născusem nu doar într-o familie de creștini dintr-o țară creștină, ci chiar în acea religie creștină care avea doctrina cea mai curată, cea mai adevărată dintre toate: religia adventistă de ziua a șaptea. Desigur că atunci numeam acest lucru mai puțin „noroc”, ci mai mult o incredibilă favoare pe care mi-o făcuse Dumnezeu. Nu mă oprișem niciodată să mă întreb cu seriozitate *de ce cred* ceea ce cred. De ce alesesem la vârsta de 18 ani să mă botez în religia aceea, și nu alta. De ce credeam cu hotărâre în Isus Hristos ca fiind singurul mijloc de mântuire și nu în Karma, reîncarnare, Allah sau cele patru adevăruri nobile ale lui Buddha. Sau că Biblia era singurul cuvânt revelat al lui Dumnezeu și nu Coranul sau Tora. Pe atunci eram doar un credincios, adică o persoană căreia, prin definiție, nici nu-i trecea prin cap să se întrebe despre motivele serioase care stau în spatele credinței sale.

Respect Nu găseam, de exemplu, suspect faptul că un enorm procent de copii ortodocși, iehoviști, baptiști sau adventiști deveneau la maturitate credincioși ortodocși, iehoviști, baptiști și adventiști. Nu îmi trecea prin cap să mă întreb de ce aproape fiecare persoană de pe Terra alege credința dominantă din societatea în care s-a născut: în India va fi hindus, în Arabia Saudită va fi musulman, în China sau Asia de sud-est va fi budist iar în Europa sau Statele Unite va fi un creștin. Nu îmi puneam pe atunci problema ca religia adevărată să fie doar un accident de geografie, și nimic mai mult. Nu stăteam să mă gândesc că un copil care este educat din fragedă pruncie din cartea sacră a părinților lui, care, la rândul lor, au fost educați de părinții lor din aceeași carte și în același mod, nu are prea multe șanse să facă la maturitate o alegere rațională bazată pe argumente de sine stătătoare și independente față de doctrina religiei sale. Ba dimpotrivă, urma să decidă felul în care îi va decurge viața tocmai pe baza aceluiași „argumente” pe care le moștenise de la părinți, via bunici, via stră-bunici... și tot așa mai departe.

Nu înțelegeam atunci că nu există ceva precum „copil musulman” sau „copil creștin”, ci doar copii. Copii care fuseseră însă îndoctrinați de mici să creadă o singură variantă de „adevăr”. O singură față a istoriei lumii. O realitate văzută exclusiv prin sursele de informare ale religiei lor, prin profetul de serviciu sau literatura religioasă respectivă. Acești copii nu avuseseră niciodată parte de privilegiul unei informații alternative, nu ascultaseră niciodată măcar două răspunsuri radical diferite cu privire la o temă capitală de interes (precum ar fi de exemplu subiectul creație/evoluție), nu fuseseră niciodată învățați să gândească critic, să-și pună întrebări, să considere îndoiala drept începutul cunoașterii și al înțelepciunii. Acești copii, printre care mă număram și eu, fuseseră învățați că aparțineau fără nici cel mai mic dubiu singurei religii adevărate, că dispuneau de toate răspunsurile posibile la marile întrebări ale vieții și că fuseseră binecuvântați de Dumnezeu cu un astfel de privilegiu: acela de a se fi născut exact în ‘religia cea bună’.

Ca un adolescent care pregăteam predici sau programe de tineret în biserica mea, eram absolut convins că doar credința mea era cea adevărată, iar toate celelalte false. Nu mă gândeam însă pe atunci la faptul că exact la fel, cu aceeași convingere capabilă să parieze pe orice, inclusiv pe propriul suflet, gândeau alte miliarde de adolescenți, din alte religii și biserici de pe această planetă, despre credința lor și credința mea. Nu știam atunci că doar în cadrul creștinismului există peste treizeci de mii de confesiuni diferite, fiecare afirmând despre celelalte că sunt greșite, și că ea este cea bună. Nu țineam cont de faptul că fiecare membru din acele biserici era poate la fel de devotat ca și mine. Atunci când mergeam cu tinerii din biserica mea în acțiuni de „evangelizare”, nu îmi trecea prin cap că eu și prietenii mei vindeam de fapt un Dumnezeu al bisericii mele, construit după înțelegerea și mentalitatea fondatorilor bisericii mele.

Foarte puțini dintre creștini se gândesc la faptul că și alți oameni din alte religii iubesc cartea sacră a religiei lor, sunt devotați până la moarte zeului lor, au făcut la rândul lor înaltă apologetică, au simțit prezența personală a zeului lor, au experimentat miracole în viața lor. Au auzit vocea lui Dumnezeu, doresc fierbinte să trăiască după voia divină, îl iubesc până la sacrificiu pe dumnezeul lor, cu aceeași fervoare cu care un creștin devotat îl iubește pe Isus, de exemplu. Cu toate acestea, nu toate religiile pot fi adevărate. Iar dacă nu toate sunt adevărate, mai rămân doar două variante: fie ca una singură să fie cea adevărată, fie ca nicio religie umană să nu reprezinte adevărul despre Dumnezeu. În fapt și la urma urmei, fiecare creștin știe foarte bine ce înseamnă să fii ateu. A fi creștin înseamnă să fii ateu față de sute sau chiar mii de zei, zeițe sau spirite importante ale altor religii. Înseamnă îndoiala sănătoasă vizavi de pretenția acelor religii că doar ele au revelația ultimă despre Dumnezeu. Or, a fi necredincios înseamnă doar un singur pas făcut în plus față de creștini.

Convingerea acestora din urmă că Dumnezeu li s-a revelat numai lor este identică cu convingerea unui musulman că Allah i s-a descoperit în exclusivitate lui Mahomed sau a unui mormon că adevărul final pentru „sfintii zilelor de pe urmă” a venit prin Joseph Smith. Nu este nicio

diferență de fond, ci doar de formă. Fiecare om religios a îmbrățișat o anumită credință din motive pur subiective, datorită împrejurărilor în care s-a născut, familiei în care a fost educat, mediului în care a copilărit. Extrem de puține sunt acele cazuri în care se adoptă o altă religie, o altă credință, datorită unor argumente. Este foarte clar pentru orice creștin faptul că a adera la alte credințe este iluzoriu sau înșelător. Dar oamenii aparținând acelor credințe cred la fel despre creștini. Modul în care un creștin îi privește pe ei și credințele lor este exact modul în care aceștia văd credința creștină. Fiecare hindus, fiecare musulman sau fiecare budist devotat a îmbrățișat credința lui pentru exact aceleași motive ca un creștin: așa a fost educat din fragedă pruncie. Credința „adevărată” este o chestiune de pură ruletă geografică.

Mi s-a spus frecvent că ar trebui ca să-l accept din nou pe Dumnezeu în viața mea, doar pentru a fi în siguranță. La urma urmei ce aş avea de pierdut, nu-i așa? Pare interesant la prima vedere... Dar primul lucru care se va întreba un om rațional este acesta: pe care Dumnezeu să-l accept în viața mea? Pe cel adventist, iehovist, baptist, evanghelist, mormon, penticostal, catolic, ortodox, prezbiterian, unitarian, anglican, luteran, congregaționalist, anabaptist, metodist, al quakerilor, al carismaticilor, al creștinilor non-denominaționali? Având în vedere atât de multe opțiuni posibile, fiecare la rândul ei cu zecile sau chiar sutele ei de variante diferite, nu sunt mai degrabă susceptibil să aleg incorect? Nu ar fi mai bine să **nu** pariez pe niciun Dumnezeu decât să pariez pe Dumnezeul greșit? Atunci când cineva neimplicat religios privește din afară toate conflictele, contrazicerile și tensiunea care izvorăsc din lumea religiei, este șocat. Cum să mai poată crede în frumusețea și autenticitatea mesajului creștin, când lumea creștină este atât de fragmentată, atât de scindată teologic, și prea adesea atât de corodată de ură, ipocrizie și aroganță?

Orice om care se pretinde rațional ar trebui să se întrebe azi în mod serios dacă religiile nu sunt decât niște vechi sisteme epistemologice prin care oamenii au încercat să explice și să controleze lumea haotică,

imprevizibilă, amenințătoare din jurul lor. Așa după cum voi prezenta pe larg în această carte, apariția religiilor în zorii umanității nu a fost o prostie, ci o necesitate. Nu ne învinuim strămoșii noștri pentru inventarea religiei. Nu există nicio rușine în faptul că atunci când ești orb te împiedici sau în faptul că eșuezi în a construi în mod corespunzător un puzzle în întuneric. Dar omul modern nu mai trăiește azi în întuneric. Nu mai trăiește în peșteri, temându-se de fulgere și punându-le pe seama furiei necontrolate a unui zeu. Omul educat și informat al secolului nostru a înțeles creația până la ultima ei particulă elementară, a înțeles cum funcționează universul în ansamblul său, a descifrat tainele ascunse ale funcționării extrem de complicate ale celulei, știe cum a apărut și s-a diversificat viața pe Terra și poate fi capabil, cel puțin din punct de vedere teoretic, pentru călătorii interplanetare. Omul modern nu mai este naiv. Nu a sosit oare timpul ca credința noastră într-o divinitate să se adapteze descoperirilor noastre științifice? Nu a venit oare momentul ca să devenim adulți, înțelegând că nu suntem centrul universului, că grupul nostru nu este superior altui grup, iar religia și cultura noastră nu sunt superioare altor religii și altor culturi? Nu este timpul ca să învățăm umili că universul, viața și omul sunt altceva decât ce am fost noi învățați, chiar dacă aceasta înseamnă inevitabil distrugerea preconcepțiilor noastre, umilirea punctului nostru de vedere, rănierea mândriei noastre, obligându-ne să admitem că nu avem totuși toate răspunsurile, așa cum credeam!?

Acceptarea adevărului este un proces îndelungat și dificil, uneori cumplit de dureros, cu spasme și dezamăgiri dincolo de puterea cuvintelor de a le descrie. Dar, în același timp, adevărul aduce maturitate, toleranță, o educație aleasă și o libertate absolută a spiritului. Las la latitudinea cititorilor mei să se decidă care lucru este mai de dorit: îmbrățișarea adevărului, oricât de crunt ar fi el, sau o fabulă liniștitoare, o poveste frumoasă și dătătoare de sens, care însă nu are nicio acoperire în realitate. Știu foarte bine că pentru prea mulți semeni de-ai mei adevărul este o grozăvie vrednică de disprețuit, în cazul în care acesta

Respectiv contravine educației lor religioase de o viață. Dar cine este mai vinovat: cel sau cei care ne spun un adevăr șocant sau cei care toată viața ne-au povestit o minciună superbă?¹

1.2 Dorința de cunoaștere, un fruct interzis?

Mulți dintre adepții religiei, poate prea mulți dintre ei din nefericire, consideră că Dumnezeu este descifrabil, inteligibil, un Dumnezeu al ultimei instanțe care se descoperă pe sine în totalitate printr-o carte sfântă. Prea puțini dintre ei sunt gata să accepte faptul evident că scriitorii acestor cărți s-au folosit doar de o „cunoștință” mitologică despre Dumnezeu, valabilă în acele timpuri antice, și ca atare sunt la ani-lumină depărtare de adevărul autentic despre Dumnezeu, oricare ar fi acela. Cum este și cine este în realitate Dumnezeu? Este el unul care se revelează pe deplin ființelor omenești? Este conceptul despre dumnezeire un concept care poate încăpea în totalitate în mintea omului, astfel încât acesta să poată spune sigur pe sine că îl cunoaște pe Dumnezeu și voia sa? Cine învață adevărul „absolut” despre Dumnezeu, un adevăr care nu trebuie pus la îndoială sub nicio formă, și cine este exponentul gândirii raționale, metodologice, neinfluențabilă sentimental, despre lumea creată de acel presupus Dumnezeu?

Poate că ați ghicit deja: mă refer la tot mai controversatul conflict, vechi deja de vreo patru sute de ani, dintre religie și știință. Care dintre acestea are dreptate atunci când încearcă să ne explice omul și lumea în care trăim, ba chiar și dimensiunea de dincolo de sfera noastră de existență? Care dintre cele două poate să ni-l explice mai bine pe Dumnezeu și, mai ales, dacă există vreun Dumnezeu? Este un lucru unanim acceptat că cele două domenii se sprijină pe instrumente de cercetare total diferite atunci când vine vorba să ofere explicații în acest sens. Religia se bazează pe așa numita *revelație* în proporții

covârșitoare. Revelația este bazată, la rândul ei, pe credință, iar credința nu are absolut nicio bază empirică. Ea este oarbă prin definiție: „o puternică încredințare în lucrurile care nu se văd” (Evrei 11:1)... Mult mai solidă pentru cunoașterea umană este informația bazată pe *experimente, observații* des repetate care conduc la *predicții și ipoteze* care pot fi confirmate sau infirmate prin testul falsificabilității², dând apoi naștere *teoriilor științifice*. Ei bine, această cunoaștere este oferită de știință. Știința, spre deosebire de religie, este imună la sentimente și dorințe subiective. N-o interesează nici bucuria osanalelor dinaintea tronului lui Dumnezeu, dar nici oroarea flăcărilor veșnice din iadul guvernat de diavol. Știința se limitează doar să pună în mâna omului mărunțul cunoașterii despre universul care-l înconjoară, fără să se teamă de consecințele morale care decurg din acest gest. Ei bine, tocmai o astfel de *absență a fricii* de Dumnezeu este denunțată de omul religios în mod vehement. Pe el Biblia l-a învățat că „frica de Domnul este școala înțelepciunii” (Proverbe 15,33) și că este durere și „nebunie” să te avânți pe un teren interzis unde omul ajunge să fie glorificat, și nu Dumnezeu. Mai bine să știm mai puțin, ca să avem mai puține dureri de cap, spun aceștia citându-l pe Solomon. Dar de aici nu rezultă altceva decât o atitudine mult mai dăunătoare decât lauda de sine, și anume atotsuficiența intelectuală și superficialitatea. În timp ce omul de știință niciodată nu se lasă mulțumit de gradul de cunoaștere atins, dorind să sape și mai mult pe calea cunoașterii, credința omului religios, că datorită bibliei a aflat totul, a condus de-a lungul secolelor la ură, intoleranță, acte pline de cruzime și războaie deosebit de sângeroase contra semenilor lor care gândeau altfel. Exemplul Hypathiei din Alexandria³, filosoafa și matematiciana care a fost lapidată în public de către un grup de creștini fanatici pentru că își permisese să gândească liber în secolul IV d.H., este doar unul revelator în acest sens.

De aceea se pune întrebarea din ce în ce mai des printre cei care au aparținut sau încă mai aparțin mediului religios, dar care doresc să gândească și cu propriul creier, nu numai cu cel al lui Moise, Solomon,

David sau Pavel: este indicat să mă distanțez de religie în căutările mele de Dumnezeu și să mă apropii mai mult de știință? Religia, chiar prin definiție, le-a dat prea puține argumente solide, palpabile, verificabile, despre Dumnezeu naturii și al universului. „Crede și nu cerceta” a fost dictonul bisericii timp de mai mult de 1600 de ani. Astăzi acest dicton este ceva mai diluat, ce-i drept, devenind acum mai degrabă unul sub forma „cercetează, dar numai ceea ce este de acord cu Biblia”... Știința ultimului secol, dimpotrivă, le-a descoperit o carte a cunoașterii așa cum nimeni dintre bunicii lor nici măcar n-au visat vreodată. Descoperirile epocale în nenumărate domenii ale științei, gândirea critică bazată pe rațiune, amploarea și forța argumentelor logicii și filozofiei științifice moderne i-au dat omului ceva ce religia niciodată n-a reușit: libertate individuală, dreptul de a gândi și trăi conform propriilor convingeri, sănătate incomparabil mai bună decât a oamenilor din Evul Mediu, speranță de viață îndelungată, confortul zilnic și un nivel de trai deosebit de ridicat pe care până și regii antici l-ar invidia.

Căutând să-mi dau răspunsul la această întrebare care m-a frământat mult în ultimii ani, mi-am adus aminte de profeția făcută lui Daniel: „Pecetluiește cartea, până la vremea sfârșitului. Atunci mulți o vor citi și cunoștința va crește” (Daniel 12,4). La ce fel de cunoștință și la ce fel de carte se referea îngerul aici? Se referea îngerul cumva că în vremurile din urmă milioane de oameni vor beneficia de avantajele citirii cărții lui Daniel și ca atare cunoștințele despre Dumnezeu vor crește? Sau doar făcea profetului o predicție despre avansul ireversibil al cunoștinței în timpul din urmă? Nu știu la ce s-a referit îngerul, și nu cred nici măcar că există îngeri. Însă știu sigur că astăzi religia este tot mai rău famată într-o societate seculară, în timp ce universitățile de orice fel sunt luate cu asalt de sute de milioane de tineri, pretuindeni pe mapamond. Cine este de vină pentru acest exod masiv de creiere din biserică către secularism în lumea civilizată: tinerii care pleacă sau bisericile care n-au știut să-și păstreze tinerii? Furibunda dorință a oamenilor din orice colț al lumii după o cunoaștere de orice

fel este motorul invizibil al dezvoltării incredibile a civilizației moderne. Această dorință neconținută de a cerceta lucrurile, curiozitatea specific umană, nu a putut fi stopată nici măcar de Dumnezeu, în așa-zisul Eden biblic. Cu atât mai puțin poate fi stopată astăzi, când fluvii uriașe de informații din orice domeniu sunt la dispoziția omului modern printr-o simplă apăsare de tastă.

Dar de ce ar putea fi negată de către Dumnezeu dorința de cunoaștere a omului? Ce pericole ascunse există în știință? Sau dimpotrivă: există cumva posibilitatea, pe de altă parte, ca Dumnezeu să se reveleze pe sine omului secolului XXI mai mult prin știință și rațiune, decât prin revelația scrisă a vreunei cărți sacre? Vă invit să gândim rațional: dacă Dumnezeu chiar avea de gând să interzică omului cunoașterea, atunci nu trebuia ca în drumul ei spre pomul cunoaștinței binelui și răului, Eva să fie întoarsă cu forța înapoi de vreun înger? Era mult mai profitabil și pentru divinitate, dar și pentru noi. Dar Dumnezeu n-a făcut-o. Dacă Isus avea de gând să-și țină ucenicii cu forța lângă el, nu era mai bine dacă l-ar fi pus pe Petru să stea permanent cu ochii pe Iuda, atunci când acesta s-a dus să negocieze cu fariseii prețul trădării? Însuși Iuda nu a mers la preoții de la templu pentru că l-ar fi interesat banii în ultimă instanță. Dacă ar fi fost așa, i-ar fi păstrat cu siguranță. Iuda doar vroia să știe ce e cu acest Isus – dacă este cu adevărat fiul lui Dumnezeu sau nu – prin propria lui metodă de investigație. Putea Isus să-l stopeze într-un fel anume pe Iuda? Probabil că ar fi putut, dacă ar fi vrut. Dar n-a făcut-o. Și n-a făcut-o dintr-un simplu motiv, după părerea mea: i-a lăsat lui Iuda posibilitatea alegerii unei alternative la calea recomandată de el. Nu s-a așezat de-a curmeșizul în calea investigației acestuia.

Omul este prin natura sa o ființă curioasă. Lăsând de-o parte mitul biblic al Evei care este intrigată de înțelepciunea șarpelui, nu poate fi negat de nimeni faptul că stă adânc înscris în fiecare dintre noi, mai mult sau mai puțin, dorința de a cunoaște, de a investiga realitatea în care trăim. Pruncul de câteva luni care sondează cu degetele sale orice lucru cu

care vine în contact, încercând apoi să introducă în gură obiectele necunoscute, copilul de vârstă fragedă care nu încetează să pună întrebarea „de ce” părinților săi, adolescentul curios peste măsură să înțeleagă propriul său corp și, mai ales, pe cel al sexului opus, adultul interesat să aprofundeze temeinic domeniul în care profesează prin calificări și recalcificări profesionale regulate, precum și bătrânul aflat în stadiul final de existență, punându-și o serie de întrebări despre sensul vieții sale, toate acestea sunt segmente ale unei vieți marcate de dorința neînfrânată după cunoaștere.

În ciuda acestei realități incontestabile, Biblia prezintă această însușire fundamentală a omului într-o lumină extrem de negativă, chiar de pe primele pagini ale sale. În Geneza, curiozitatea Evei este declarată fără șovăială ca fiind cauza primară a intrării „răului” în lume. Iar pedeapsa divină pentru spiritul investigativ al omului este moartea. Dar nu doar moartea Evei și a lui Adam, adică a celor implicați efectiv în experimentul creației divine, ci moartea întregului neam omenesc, de la începuturile sale și până astăzi, ba chiar și moartea tuturor ființelor, a animalelor și plantelor nevinovate. Un om rațional din secolul XXI nu poate să citească istoria Genezei fără să-și pună o serie de întrebări de o logică elementară, ca de exemplu: ce fel de etică este aceea care creează niște ființe cu rațiune, dar se opune cu înverșunare ca ele să investigheze personal, cu acea rațiune, dacă amenințarea de a nu mânca dintr-un pom este reală sau nu? Ce fel de moralitate este aceea în care Dumnezeu dă creaturilor sale liberul arbitru, dar de îndată ce ele își exercită acest drept le pedepsește cu asprime nu numai pe ele, ci și pe urmașii lor cât va ține istoria lumii? Acest comportament nu numai că nu este demn de niciun fel de etică sau logică cunoscută nouă, dar este cu totul inferior moralității omului secular. Iar un Dumnezeu care este inferior din punct de vedere moral omului, nu își merită sub nicio formă titulatura de Dumnezeu.

1.3 Rădăcina fenomenului religios: frica

O simplă deschidere a dicționarului ne va arăta că religia este „o formă a conștiinței sociale caracterizată prin credința într-o divinitate, într-o ființă supranaturală, creatoare și guvernatoare a cosmosului”. Oamenii bisericii spun, mai poetic, că religia este o „re-legare” a umanității de Dumnezeu, după ruptura din Eden. De acord, să zicem, de dragul continuării discuției. Dar v-ați întrebat vreodată ce constituie sâmburele acestui fenomen social incredibil de puternic numit „religie”? Care este baza fundamentală a oricărei religii?

M-am născut areligios. Habar nu aveam atunci când am scos primele scâncete că există vreun Dumnezeu. Pe măsură ce am crescut, am fost educat de părinți așa cum s-au priceput ei la vremea aceea, când nu exista la dispoziție atâta informație ca astăzi. Desigur, o parte consistentă a educației primite a constituit-o religia părinților mei. Așa am aflat primele lucruri despre Dumnezeu, oameni și lumea în care apărusem. Până la vârsta de douăzeci și patru de ani eram ferm convins că religia mea era cea mai bună, cea mai autentică, cea mai „adevărată” dintre toate. Manipularea își dăduse roadele scontate. După aceea a început un lung și dificil proces al maturizării. Am acceptat cu chiu cu vai că biserica „mamă” a bisericii mele – eu fiind pe atunci în aripa reformistă a bisericii adventiste de ziua a șaptea – nu era chiar atât de neagră și imorală cum mi se spusese. Așa că am făcut cu mult curaj pe atunci (mi se spunea chiar că Duhul Sfânt mă părăsește definitiv dacă fac mutarea asta) saltul în altă „religie”, părăsind găoacea în care crescusem. După alți șapte-opt ani petrecuți aici, am ieșit și din această colivie, înțelegând că sintagma „Dumnezeu și poporul lui” era o paradigmă iudaică complet depășită pentru începutul secolului 21. A urmat o perioadă dificilă de întrebări și căutări, care mai continuă și azi. Mulți m-au condamnat că am devenit „eretic” față de ceea ce am fost învățat, neinteresat nu numai de